

Sygn. akt VI ACa 355/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Krystyna Karolus – Franczyk (spr.)

Sędzia SA – Regina Owczarek – Jędrasik

Sędzia SA – Anna Orłowska

Protokolant: – st. sekr. sąd. Ewelina Czerwińska

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z o.o. w C.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 6 listopada 2013 r.

sygn. akt XVII AmE 154/11

I oddala apelację;

II zasądza od (...) spółki z o.o. w C. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt VI A Ca 355/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2011 roku, (...) pozwany - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) Spółka z o.o. z siedzibą w C., posiadającemu koncesję na wytwarzanie ciepła, udzieloną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 września 1998 r., Nr (...) z późn. zm. oraz koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej udzieloną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 27 sierpnia 2007 r., Nr (...) w pkt 1) orzekł, że Przedsiębiorca nie przestrzegał obowiązku utrzymywania zapasów paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw ciepła i energii elektrycznej do odbiorców, określonej zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit c rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 12 lutego 2003 roku w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych (Dz. U. z 2003 roku, nr 39, poz. 338 z późn. zm.).

Od powyższej decyzji, Powódka - (...) Spółka z o.o. z siedzibą w C. wniosła odwołanie, zaskarżając ją w części dotyczącej pkt 1 i 3 decyzji. Zaskarżonej decyzji Powódka zarzuciła:

1. naruszenie art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że każde uszczuplenie zapasu paliwa stanowi naruszenie obowiązku utrzymywania zapasu paliwa w ilości określonej w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych z dnia 12 lutego 2003 roku,
2. naruszenie art. 56 ust 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne przez jego błędne zastosowanie, bowiem karę pieniężną Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wymierza w przypadku nieprzestrzegania obowiązku utrzymywania zapasu paliw, a nie w każdym przypadku uszczuplenia zapasu paliwa w stosunku do ilości wymaganej przez rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych z 12 lutego 2003 roku,
3. brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, w szczególności nie wzięcie pod uwagę okoliczności uzasadniających uszczuplenie zapasu paliwa przy ocenie wypełnienia przez powoda obowiązku z art. 10 ust 1 Prawa energetycznego.

Mając na względzie powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę decyzji w zaskarżonej części lub jej uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka - (...) Spółka z o.o. z siedzibą w C. posiada koncesję na wytwarzanie ciepła udzieloną decyzją Prezesa URE z 25 września 1998 r., Nr (...) z późn. zm. oraz koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej udzieloną decyzją Prezesa URE z 27 sierpnia 2007 r., nr (...).

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu regulacji Energetyki z 16 listopada 2007 r. Przedsiębiorca przesłał wypełniony formularz „Informacja o posiadanych zapasach paliw wg stanu na 30 listopada 2007 r.” Z przedstawionych danych wynika, że rzeczywista wielkość zapasów węgla kamiennego utrzymywanych przez przedsiębiorstwo wynosiła 3975 Mg, podczas gdy zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit c w zw. z § 3 ust. 1 pkt 1 lit a Rozporządzenia, stan zapasów węgla kamiennego, który Przedsiębiorca był obowiązany utrzymywać na dzień 30 listopada 2007 r., powinien być wynosić 5763 Mg. Oznacza to nieprawidłowość polegającą na niedoborze stanu zapasów paliw w stosunku do poziomu wymaganego rozporządzeniem w wysokości 1778 Mg węgla kamiennego.

W piśmie z 25 listopada 2010 r. Przedsiębiorca na wezwanie Prezesa wyjaśnił, że niedobór stanu zapasów węgla kamiennego spowodowany był tym, że kopalnia nie realizowała dostaw w uzgodnionych ilościach, parametrach jakościowych i terminach. Przedsiębiorca wyjaśnił, iż wielokrotnie interweniował u dostawcy węgla na dowód czego załączył kserokopie pism kierowanych do dostawcy węgla. Ponadto Przedsiębiorca wyjaśnił, że zwracał się do innych dostawców z zapytaniem ofertowym dotyczącym dostaw węgla kamiennego w odpowiedniej ilości i jakości, jednak uzyskał negatywne odpowiedzi. Problem z utrzymaniem zapasu węgla był niemożliwy do przewidzenia i wynikał z przyczyn całkowicie od niego niezależnych. Podkreślił, że podejmowane działania skierowane były na pozyskanie węgla i zapewnienie ciągłości produkcji. Uzupełnienie zapasów węgla kamiennego nastąpiło 8 kwietnia 2008 r.

Pismem z dnia 3 grudnia 2010 r., Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z ujawnieniem nieprawidłowości polegających na nieprzestrzeganiu obowiązku utrzymywania zapasów paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw ciepła do odbiorców określonej zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit c Rozporządzenia odnośnie stanu na dzień: 1 grudnia 2007 r., 1 stycznia 2008 r., 1 lutego 2008 r., 1 marca 2008 r. i 1 kwietnia 2008 r. a także 1 listopada 2007 r. Na wezwanie Prezesa URE Przedsiębiorca złożył wymagane dokumenty oraz przedstawił wyjaśnienie przyczyn niedoboru zapasów węgla kamiennego.

Ze złożonych dokumentów wynika, że: na 1 grudnia 2007 r. rzeczywista wielkość zapasów węgla kamiennego utrzymywanych przez przedsiębiorstwo wynosiła 3975 Mg podczas gdy zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit c w zw. z § 3 ust. 1 pkt 1 lit b Rozporządzenia stan zapasów węgla kamiennego, który Przedsiębiorca był obowiązany utrzymywać powinien wynosić 6287 Mg; na 1 stycznia 2008 r. rzeczywista wielkość zapasów węgla kamiennego utrzymywanych przez przedsiębiorstwo wynosiła 4037 Mg podczas gdy powinna wynosić 6811 Mg; na 1 lutego 2008 r. rzeczywista wielkość zapasów węgla kamiennego wynosiła 4451 Mg podczas gdy powinna wynosić 5239 Mg; na 1 marca 2008 r. rzeczywista wielkość zapasów węgla kamiennego wynosiła 3560 Mg podczas gdy powinna wynosić 4191,5 Mg; na 1 kwietnia 2008 r. rzeczywista wielkość zapasów węgla kamiennego wynosiła 1716 Mg podczas gdy powinna wynosić 1447 Mg.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego stanął na stanowisku, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i znajduje uzasadnienie w przepisach prawa, zaś zarzuty podnoszone przez powódkę w odwołaniu nie mogą skutkować jej uchYLENIEM ani zmianą we wnioskowanym zakresie.

Powódka - (...) Spółka z o.o. z siedzibą w C. jest przedsiębiorcą energetycznym w rozumieniu ustawy Prawo energetyczne i prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i ciepła.

Do powódki mają zatem zastosowanie postanowienia art. 10 ust 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r., nr 89, poz.625 z późn. zm.), nakładające na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła obowiązek utrzymywania zapasu paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców.

Określony w powołanym przepisie obowiązek utrzymywania zapasów paliw służy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego, które stanowi jeden z podstawowych celów ustawy Prawo energetyczne (art. 1 ust 2 Prawa energetycznego).

Wielkości zapasów paliw określone zostały w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 10 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, które to rozporządzenie reguluje również sposób gromadzenia zapasów paliw z uwzględnieniem rodzaju działalności gospodarczej, możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gromadzenia paliw. Wymóg zagwarantowania ciągłości dostaw energii elektrycznej i ciepła do odbiorców jest spełniony tylko wówczas, gdy spełnione zostaną wymogi co do rodzaju paliwa, wielkości i sposobu gromadzenia, określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2003 r. w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych (Dz. U. 2003, nr 39, poz. 338 z późn. zm.).

W niniejszej sprawie bezspornym jest, iż w dniach 1 listopada 2007 r., 1 grudnia 2007 r., 1 stycznia 2008 r., 1 lutego 2008 r., 1 marca 2008 r., Przedsiębiorca dysponował zapasami paliwa w wielkości niespełniającej wymogów wynikających z w/w Rozporządzenia. Tym samym Przedsiębiorca nie przestrzegał obowiązku utrzymywania zapasów paliw, wynikającego z art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, bowiem niedobór węgla kamiennego w dniach: 30 listopada 2007 r. wynosił 1 788 Mg węgla kamiennego, 1 grudnia 2007 r. wynosił 2 312 Mg węgla kamiennego, 1 stycznia 2008 r. wynosił 2 774 Mg węgla kamiennego, 1 lutego 2008 r. wynosił 788 Mg węgla kamiennego, 1 marca 2008 r. wynosił 631,5 Mg węgla kamiennego.

W ocenie sądu nie zasługuje na uwzględnienie zarzut odwołania, dotyczący naruszenia zaskarżoną decyzją normy art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne poprzez jej błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż każde uszczuplenie zapasu paliwa stanowi naruszenie obowiązku utrzymywania zapasu paliwa w wielkości określonej w Rozporządzeniu.

Warunkiem koniecznym do stwierdzenia prawidłowego wykonywania obowiązku wynikającego z art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, jest utrzymywanie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych w wielkości wskazanej w/w Rozporządzeniu. Utrzymywanie zapasów w ilości wskazanej w powołanym akcie prawnym zostało bowiem

określone w sposób wiążący w przepisach powszechnie obowiązujących, a nie pozostawione do swobodnej oceny przedsiębiorstwom energetycznym.

Dodać w tym miejscu należy, iż dla stwierdzenia naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust 1 ustawy - Prawo energetyczne, nie jest konieczne przeprowadzanie dodatkowej oceny, czy istniejący w przedsiębiorstwie energetycznym niedobór stanu zapasów doprowadził do realnego, bezpośredniego zagrożenia przerwania ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła. Istotne jest bowiem to, że do niedoboru w zapasach w ogóle doszło. Zauważyć należy również, iż przepisy prawa, na podstawie których wydana została zaskarżona decyzja, nie uzależniają ukarania przedsiębiorcy od faktycznego przerwania dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców.

Zgodnie bowiem z art. 56 ustawy - Prawo energetyczne, karze podlega ten, kto nie przestrzega obowiązku utrzymywania zapasów paliw wprowadzonego na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, a nie ten, kto wstrzymał dostawy z uwagi na nieposiadanie odpowiedniej ilości paliwa. Reasumując stwierdzić należy, że dla stwierdzenia naruszenia obowiązku wynikającego z art. 10 ust 1 ustawy - Prawo energetyczne oraz zastosowania przewidzianej w art. 56 ust 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne sankcji nie jest konieczne wystąpienie ujemnych skutków dla odbiorców korzystających z usług przedsiębiorstwa.

W odniesieniu do podnoszonych przez powódkę okoliczności, które w jej ocenie uzasadniały nieutrzymywanie wymaganych przez przepisy zapasów węgla kamiennego tj. nierealizowanie przez kopalnię dostaw w uzgodnionych ilościach, parametrach jakościowych i terminach, należało uznać je za nie mające znaczenia w postępowaniu prowadzonym przez Prezesa w sprawie nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust 1 pkt 2 ustawy PE. Brzmienie powołanego przepisu przesądza o tym, że postępowanie to nie zmierza do ustalenia winy przedsiębiorstwa energetycznego, a ocenie podlega wyłącznie fakt naruszenia przepisów ustawy, co w praktyce oznacza, iż kara przewidziana przez ustawę jest karą obligatoryjną, od której ustawodawca nie przewidział możliwości odstąpienia.

Odnosząc się do podnoszonej przez pozwaną kwestii nowelizacji ustawy Prawo Energetyczne z dnia 8 stycznia 2010 r., która przewidywała możliwość obniżenia poziomu zapasów w przypadku wystąpienia z przyczyn niezależnych od przedsiębiorstwa energetycznego nieprzewidzianych istotnych ograniczeń w dostawach paliw używanych do wytworzenia energii stwierdzić należy, iż stan prawny obowiązujący w okresie, którego dotyczy zaskarżona decyzja, możliwości takiej nie przewidywał. Sąd I instancji podzielił stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie zaprezentowane w wyroku z 12 maja 2010 r., sygn. akt VI A Ca 1255/09, że: „ ... do oceny naruszenia prawa materialnego w danym momencie czasowym należy stosować przepisy materialne obowiązujące w dacie zdarzenia, przewidujące odpowiedzialność danego podmiotu za niedopełnienie określonego obowiązku.” Zatem nowelizacja art. 10 ustawy - Prawo energetyczne, wprowadzona ustawą z dnia 8 stycznia 2010 r., nie ma wpływu na ocenę wypełnienia przez Przedsiębiorcę obowiązku utrzymywania odpowiedniej ilości zapasów węgla kamiennego w datach wskazanych w sentencji zaskarżonej decyzji. Przepis art. 10 PE w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 marca 2010 roku nie przewidywał żadnych wyjątków zwalniających od obowiązku wskazanego w tym przepisie - posiadania zapasów paliw w ilości wymaganej rozporządzeniem.

Zastosowanie sankcji nie jest uzależnione od wykazania stopnia zawinienia przez przedsiębiorcę naruszającego obowiązek utrzymania zapasów paliw. Stopień zawinienia karanego podmiotu jest natomiast brany pod uwagę przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej.

Prezes URE w sposób prawidłowy rozważył zarówno okoliczności obciążające jak i wpływające na obniżenie jej wysokości, zgodnie z nakazem zawartym w art. 56 ust 6 ustawy Prawo energetyczne. Kara ustalona przez Prezesa URE uwzględnia, w ocenie Sądu, możliwości finansowe Przedsiębiorcy, a także jego dotychczasowe zachowanie, jak również stopień szkodliwości czynu. Podkreślenia wymaga, że z ustaleń poczynionych w toku niniejszego postępowania, jednoznacznie wynika, że niedobory zapasów paliwa stwierdzono aż w pięciu terminach w sezonie grzewczym. Zważywszy przy tym należy, iż brak zapasów paliwa w odpowiedniej wielkości, w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej może być przyczyną zagrożenia stanu zdrowia lub życia odbiorców, zwłaszcza w zmiennym meteorologicznie okresie sezonu

grzewczego zimowego. Dodać należy również, iż z uwagi na rodzaj i wagę prowadzonej przez Powoda działalności, samo spowodowanie takiego zagrożenia jednoznacznie przesądza o szkodliwości omawianego czynu.

W ocenie Sądu podnoszona przez powódkę okoliczność, iż wystąpienie niedoborów zapasów paliwa miało bezpośredni związek z faktem niewywiązywania się przez kopalnię z umownego obowiązku dostaw paliwa w uzgodnionej ilości i jakości, nie może zwalniać powódki z odpowiedzialności za niewypełnienie ustawowego obowiązku utrzymywania odpowiedniego poziomu zapasów paliw. Jak słusznie zauważył pozwany Prezes URE, powód znając wartość średniego zużycia węgla z poprzednich lat oraz wiedząc o tym, że jakość otrzymywanego węgla od września 2007 r. nie spełnia wymogów, powinien odpowiednio wcześniej podjąć kroki zaradcze zanim doszło do wystąpienia niedoborów w zapasach. Prezes URE uwzględnił jednak na korzyść powoda, że podjął on działania w celu wyeliminowania na przyszłość powstania niedoborów.

W świetle powyższych rozważań, a przede wszystkim wobec faktu naruszenia przez powoda bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy Prawo energetyczne, Sąd doszedł do przekonania, iż wymierzona w zaskarżonej decyzji kara pieniężna w wysokości 20.000 zł. (tj. 0,0873% przychodu) jest adekwatna do popełnionego naruszenia obowiązku ustawowego oraz spełni funkcję prewencyjną i represyjną. Wymierzona kara stanowi zaledwie 0,087% przychodów z działalności koncesjonowanej a jej wysokość ustalona została z zachowaniem dyspozycji przepisu art. 56 ust 3 ustawy.

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd oddalił je na podstawie art. 479⁵³ §1 k.p.c.

Od wyroku złożyła apelację powódka.

Zarzuciła wyrokowi naruszenie przepisów ustawy Prawo energetyczne – art. 10 ust. 1 i 56 ust. 1 punkt 2 oraz brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego.

Wnosiła o zmianę wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia i ocenę prawną, dokonaną przez Sąd I instancji.

Powód, posiadając udzielone przez Prezesa URE koncesje na wytwarzanie energii elektrycznej oraz na wytwarzanie ciepła, obowiązany jest utrzymywać zapasy paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców.

Wielkość zapasów paliw została określona w rozporządzeniu w sprawie zapasów, które reguluje również sposób gromadzenia zapasów paliw z uwzględnieniem rodzaju działalności gospodarczej, możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gromadzenia zapasów. W przypadku Powoda wielkość wymaganych zapasów węgla kamiennego określa się na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 lit. c w związku z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zapasów.

W rozpatrywanej sprawie bezspornie została ustalona okoliczność, iż w okresie od 30 listopada 2007 r. do 1 marca 2008 roku Powód nie przestrzegał obowiązku wynikającego z art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, utrzymywania zapasów paliw określonych w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. c tego rozporządzenia. Tylko zapas paliw utrzymywany zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie zapasów, zarówno co do rodzaju paliwa jak i wielkości oraz sposobu gromadzenia, jest zapasem spełniającym wymóg zagwarantowania ciągłości dostaw energii elektrycznej i ciepła do odbiorców.

Za niezasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, gdy zarzuty apelacji sformułowane zostały w oparciu o wykładnię przepisów dokonaną w oderwaniu od ich literalnego brzmienia, która w żadnym przypadku nie może być uznana za prawidłową.

Podkreślić bowiem należy, że zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła jest obowiązane utrzymywać zapasy paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców. Ustęp 6. tego przepisu zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia w drodze rozporządzenia wielkości zapasów poszczególnych rodzajów paliw, sposobów ich gromadzenia, trybu przeprowadzania kontroli, z uwzględnieniem rodzaju działalności gospodarczej, możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gromadzenia zapasów. Takie uregulowanie zawiera rozporządzenie w sprawie zapasów, określając w szczególności wielkość i sposób gromadzenia zapasów jakie obowiązane jest utrzymywać przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła. Jednocześnie przepisy tego rozporządzenia (podobnie jak art. 10 ustawy - Prawo energetyczne) nie przewidują żadnych wyjątków zwalniających od wskazanego wyżej obowiązku, czy też usprawiedliwiających - w określonych przypadkach - fakt posiadania zapasów na poziomie niższym niż wymagany. Przepisy tego rozporządzenia mają moc powszechnie obowiązującą, a regulowana nimi materia nie została pozostawiona do swobodnej oceny przedsiębiorstw energetycznych lub innych, niż minister gospodarki, organów administracji.

Prezes URE jako organ administracji rządowej jest zobowiązany do kontroli ustawowego obowiązku utrzymywania zapasów węgla kamiennego na poziomie wymaganym obowiązującymi przepisami. Ustawa - Prawo energetyczne w zakresie regulującym obowiązek utrzymywania zapasów paliw (w brzmieniu obowiązującym w dniu orzekania) nie zawiera przepisów dopuszczających okoliczności zwalniające przedsiębiorstwa energetyczne z obowiązku posiadania zapasów paliw w ilości wymaganej rozporządzeniem w sprawie zapasów, ani nie reguluje mechanizmu uruchamiania zapasów. Słuszność prezentowanego poglądu potwierdza także fakt, iż niedopełnienie przedmiotowego obowiązku podlega obligatoryjnej karze nakładanej przez Prezesa URE na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne. Tym samym prawodawca uznał, że utrzymywanie zapasów w ilości wskazanej w rozporządzeniu zapewnia utrzymanie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców.

Do oceny naruszenia prawa materialnego w danym momencie czasowym należy stosować przepisy materialne obowiązujące w dacie zdarzenia, przewidujące odpowiedzialność danego podmiotu za niedopełnienie określonego obowiązku (tak Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 12 maja 2010 roku, sygn. akt VI A Ca 1255/09).

Podzielić należy stanowisko sądu I instancji wyrażone w uzasadnieniu skarżonego wyroku, iż dla stwierdzenia naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, nie jest konieczne przeprowadzenie dodatkowej oceny, czy istniejący w przedsiębiorstwie energetycznym niedobór stanu zapasów doprowadził do realnego, bezpośredniego zagrożenia przerwania ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła. Istotne jest bowiem to, że do niedoboru w zapasach w ogóle doszło. Zauważyć należy również, iż przepisy prawa, na podstawie których wydana została zaskarżona decyzja, nie uzależniają ukarania przedsiębiorcy od faktycznego przerwania dostaw energii lub ciepła do odbiorców.

W związku z powyższym, zasadne było wymierzenie Powodowi kary pieniężnej za nieprzestrzeganie obowiązku utrzymywania zapasów - na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne. Zgodnie z tym przepisem, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązku utrzymywania zapasów paliw, wprowadzonego na podstawie art. 10 tej ustawy. Brzmienie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne przesądza, że Prezes URE jest nie tylko uprawniony ale wręcz zobowiązany do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie przestrzega wspomnianego obowiązku. W przedmiotowej sprawie Powód nie przestrzegał obowiązku utrzymywania zapasów paliw w okresie od 30 listopada 2007 roku do 1 marca 2008 roku w wymaganej ilości, stąd wymierzenie Powodowi kary pieniężnej było zasadne. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej zaskarżoną decyzją wynosi zaledwie 0,087 % przychodu Powoda, wynikającego z działalności koncesjonowanej i osiągniętego w 2010 r., zatem nie można jej uznać za wygórowaną. Wymierzona kara mieści się w granicach, jakie wyznacza ustawa - Prawo energetyczne, a jej niewielką wysokość należy uznać za odpowiednią dla wypełnienia jej represyjno - wychowawczej roli oraz niezbędną dla wymuszenia przestrzegania obowiązków nałożonych na Powoda ustawą - Prawo energetyczne.

Wskazać należy, że art. 56 ust. 1 i ust. 2 cytowanej ustawy stanowi samodzielną podstawę do wymierzenia kary, a odpowiedzialność tego podmiotu nie jest oparta na zasadzie winy lecz na zasadzie bezprawności działania (lub zaniechania). Stopień zawinienia karanego podmiotu bierze się pod uwagę tylko przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej - stosownie do art. 56 ust. 6 ustawy.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 kwietnia 2007 r., (sygn. akt III SK 1/07), stwierdził m.in.: „Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 2 Prawa energetycznego „karze podlega ten kto...”, zatem Prezes URE jest obowiązany, a nie uprawniony, do nałożenia kary w razie stwierdzenia okoliczności podlegających karze. Zgodnie z art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Przepis art 56 ani inny przepis Prawa energetycznego nie przewidują możliwości odstąpienia od wymierzenia kary. Podobne stanowisko zaprezentował również Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 15 maja 2008 r., sygn. akt VI A Ca 1480/07: „W świetle przepisu art. 56 ust. 1 Prawa energetycznego nie ma podstaw do ustalenia, że zastosowanie kary ... jest uwarunkowane zawinionym zachowaniem przedsiębiorcy”. Dla przyjęcia istnienia takiej dodatkowej przesłanki nie są wystarczające wywody apelacji co do tego, że kara pieniężna jest rodzajem formy oddziaływania typowej dla prawa karnego.

Zgodnie z art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego - ustalając wysokość kary pieniężnej - Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Jednakże ani przepis art. 56 ani inny przepis Prawa energetycznego nie przewidują możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej." (również wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 października 2009 r., sygn. akt VI A Ca 453/09).

W wyroku z dnia 19 grudnia 2008 r.; sygn. akt III SK 10/08 Sąd Najwyższy - powołując się na dotychczasowe orzecznictwo tego Sądu - wskazał, że odpowiedzialność administracyjna z tytułu niewykonania obowiązków nałożonych na mocy Prawa energetycznego ma charakter odpowiedzialności obiektywnej. Co prawda odpowiedzialność administracyjna zagrożona karą pieniężną może być oparta na zasadzie winy, ale to wymaga wprowadzenia takiej zasady przez ustawodawcę. Przepisy Prawa energetycznego nie wiążą jednak odpowiedzialności z tytułu naruszenia nałożonych na jej podstawie obowiązków, zagrożonych sankcją z art. 56 ust. 1 Prawa energetycznego, z winą przedsiębiorcy.

W przedmiotowej sprawie istotne znaczenie ma również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 stycznia 2006 r. (SK 52/04), w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł m.in. „W doktrynie w sprawach deliktów administracyjnych przyjmuje się koncepcję winy obiektywnej, tj. opartej na przewadze obiektywnego faktu naruszenia normy sankcjonowanej, który sam w sobie uzasadnia postawienie zarzutu niezachowania należytej ostrożności wymaganej w stosunkach danego rodzaju. W przekonaniu Trybunału Konstytucyjnego przemawia to za odrzuceniem zasady domniemania niewinności jako reguły wiążącej organy orzekające o konsekwencjach popełnionego czynu. Przesłanką konstruowania odpowiedzialności różnej od odpowiedzialności karnej jest legitymacja ustawodawcy do represjonowania bezprawia z tytułu samej niesubordynacji wobec porządku prawnego, w oderwaniu od warunku czynu, winy i podziałów na klasyczne rodzaje odpowiedzialności oraz poza ustawami karnymi (tzw. obiektywna koncepcja odpowiedzialności)".

W świetle powyższego, należy całkowicie podzielić stanowisko Sądu Okręgowego w zakresie dokonanej interpretacji art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, w szczególności, że jest ona zgodna z ugruntowanym i jednolitym orzecznictwem.

W szczególności za trafny należy uznać pogląd Sądu, że postępowanie administracyjne prowadzone przez Prezesa URE, w sprawie nałożenia kary pieniężnej, nie zmierza do ustalenia winy, a wyłącznie obiektywnego ocenienia okoliczności związanych z wypełnieniem przez przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy Prawo energetyczne. Nie ma więc przy tym znaczenia okoliczność na którą powołuje się Powód, a mianowicie fakt, iż niedobór

stwierdzony w postępowaniu administracyjnym, nie powstał z winy skarżącego, lecz był spowodowany opóźnieniem w realizacji dostaw przez dostawcę mialu węglowego, który zwrócił się do Powoda z wnioskiem o wydłużenie dostaw.

Odnosząc się do zarzutu braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, stwierdzić należy że jest on również chybiony. Sąd I instancji orzekając miał na uwadze całokształt zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności dokumenty złożone przez stronę powodową, takie jak „informacja o posiadanych zapasach paliw wg stanu na dzień 30 listopada 2007 roku”, pism powoda z dnia 25 listopada 2010 roku, w który wyjaśniał powód niedoborów stanu zapasów węgla kamiennego, kserokopie pism kierowanych do dostawców węgla, pisma z dnia 20 grudnia 2010 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. i na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1 k.p.c. orzekł w zakresie zwrotu kosztów procesu za II instancję.